

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ № ЕО – 14/2013

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и ал. 5 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 14, ал. 2 и ал.5, т.2 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на плановете и програми* (Наредбата за ЕО), чл. 37, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС), представената документация от дирекция „Кохезионна политика за околна среда” към Министерство на околната среда и водите и получено становище на Министерство на здравеопазването

РЕШИХ:

да се извърши екологична оценка на Оперативна програма «Околна среда» (ОПОС) за периода 2014-2020 г.

Възложител: Министерство на околната среда и водите, дирекция „Кохезионна политика за околна среда”

Характеристика на проекта на Програмата:

ОПОС 2014-2020 г. се изготвя съгласно *Постановление № 5 на Министерски съвет от 18.01.2012 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете по Общата стратегическа рамка на Европейския съюз за програмния период 2014-2020 г.* и проекта на *Регламент на Европейския Парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство, обхванати от общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (проекта на Регламент)* в продължение на Оперативна програма „Околна среда” 2007-2013 г. Програмата ще продължи да се фокусира върху реализацията на приоритети, които са насочени към изпълнение на изискванията на европейското законодателство, с приоритет върху актовете (директивите), които изискват най-големи публични финансови ресурси. Изготвеният към момента проект на ОПОС 2014-2020 г. предвижда финансиране на мерки по приоритети:

- Управление на водите;
- Управление на отпадъците;
- Опазване на биологичното разнообразие;
- Техническа помощ.

МОТИВИ:

1. С проекта на ОПОС 2014-2020 г. се очертава рамката за развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 на ЗООС.

2. Предвижданията на програмата ще имат пряко влияние върху бъдещото развитие на територията на цялата страна, като същите има вероятност да окажат значително въздействие върху околната среда.

3. Съгласно чл. 48, параграф 4 от *проекта на Регламент*, изискващата се за оперативните програми предварителна оценка включва екологична оценка (по смисъла на *Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда*).

4. Необходимо е в рамките на екологичната оценка да се оцени и изясни допустимостта на предвидените мерки по приоритетните оси спрямо целите по опазване на околната среда, поставени в съответните стратегии, планове и програми на национално и европейско ниво.

5. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването, от здравно-хигиенна гледна точка, по отношение на риска за човешкото здраве е необходимо извършването на ЕО за проекта на ОПОС 2014-2020 г., с цел изясняване на въздействието на предвижданията на програмата по отношение на човешкото здраве.

I. На основание чл. 14, ал. 4 от *Наредбата за ЕО* поставям следните ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОБХВАТА НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА:

1. ЕО трябва да съдържа най-малко информацията по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на предвижданията на програмата.

2. Да се разгледа евентуалното развитие на околната среда без прилагането на ОПОС, т.е. да се разгледа и т.наречената „нулева“ алтернатива;

3. Да се анализират вероятните значителни въздействия върху околната среда, в т.ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от предвидените дейности по приоритетните оси.

4. Да се направи подробен анализ и оценка на потенциалния ефект и риск за здравето на хората, в т.ч.:

- Оценка на съответствието и координацията на стратегията на ОПОС 2014-2020 г. с целите на съответни национални стратегически документи, както и с други оперативни програми, за периода 2014-2020 г., които имат отношение към главните приоритети на ОПОС и най-вече на ОП „Региони в растеж” и ОП „Развитие на селските райони” (доколкото това е възможно в зависимост от етапа, на който се намира процеса на изработването им) по отношение мерките свързани с подобряване качеството на питейните води предвидени и в трите програми.
- Оценка на текущото състояние на околната среда и възможните рискове за здравето на хората;
- Основни изводи по отношение изпълнението на целите и постигнатите резултати за подобряване състоянието на околната среда и отстраняване или редуциране на рисковете за човешкото здраве в резултат от изпълнението на дейностите, предвидени в ОПОС за предходния програмен период.
- Очаквано положително въздействие върху състоянието на околната среда от изпълнението на предвидените по отделните приоритетни оси дейности в ОПОС 2014-2020 г. и очакваните във връзка с изпълнението им благоприятни

въздействия върху средата за обитаване и живот и намаление на рисковите фактори, създаващи потенциален риск за здравето на хората;

- Специално по отношение на приоритетна ос „Управление на води” следва да се направи оценка доколко предвидените дейности са приоритизирани правилно в съответствие с *Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор*, където е посочено, че първостепенен приоритет следва да бъдат инвестиционните проекти, произтичащи от изискванията на европейското законодателство, за осигуряване на качеството на питейната вода в съответствие с европейските изисквания. В това отношение е важно да се анализира още създадени ли са необходимите условия в ОПОС за периода 2014-2020г. да не се допусне, както при изпълнението на ОПОС за предходния програмен период, при приоритизирането на нуждите и мерките в областта на водите да се постави акцент преди всичко върху третирането на отпадъчните води (изграждане на канализационни системи и ПСОВ). Вследствие на този подход дори и при т.нар. интегрирани водни проекти основните дейности и средства се насочваха към решаване на проблемите с отпадъчните води, а дейностите и средствата, свързани с питейно-битовото водоснабдяване, се ограничаваха най-вече до подмяна на водопроводната мрежа в ограничени участъци, съпътстващо изграждането или реконструкцията на канализационната мрежа в рамките на населените места. Такива ограничени мерки в никакъв случай не решават проблемите с качеството на питейната вода за населените места и зоните на водоснабдяване като цяло, особено при някои видове замърсяване на питейните води (например с нитрати, манган, микробиологични замърсители др.), които изискват друг тип мерки (изграждане на нови водоизточници, съоръжения за пречистване и обеззаразяване на питейната вода, изграждане на довеждащи водопроводи до населените места и водопроводни връзки с други зони на водоснабдяване, учредяване на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточниците, спазването на режимите в тях при създадена възможност за компенсиране на евентуални загуби на собствениците на земи или извършващите дадени дейности на териториите на СОЗ, причинени от изпълнението на забраните и ограниченията в тези зони и др.);
- Следва да се има предвид, че Република България като страна членка на Европейския съюз е длъжна да осигури изпълнението на европейското законодателство в областта на питейните води. Министерство на здравеопазването като компетентен орган по прилагане на европейското и национално законодателство в тази област, в изпълнение на своите задължения по чл. 13, параграф 3 на Директива 98/83/ЕО за качеството на водата, предназначена за консумация от човека, е предоставило на Европейската комисия два национални доклада (за 2007г. и за периода 2008-2010г.) относно прилагането на директивата. В тези доклади са предоставени данни за резултатите от провеждания мониторинг на качеството на питейните води в страната и установените несъответствия с нормативните изисквания по показатели и зони на водоснабдяване през всяка от горесцитираните години. В докладваната информация са поети и определени ангажименти по отношение на мерките, които е необходимо да се предприемат и сроковете, в които следва да се изпълнят, с цел изпълнение изискванията на законодателството в зоните на водоснабдяване, в които са регистрирани отклонения в качеството на питейната вода. Неизпълнението на европейското законодателство по отношение качеството на питейната вода създава реални предпоставки за започване на наказателна процедура срещу България от страна на ЕК.

5. Да се анализира евентуалното трансгранично въздействие на предвижданията на програмата върху околната среда и човешкото здраве на територията на други държави.

6. Да се предложат мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от прилагането на ОПОС 2014-2020 г. върху околната среда и за предотвратяване или редуциране на предполагаемите негативни здравни въздействия. Мерките да бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните положителни резултати от прилагането им. Същите да бъдат представени като:

- мерки за отразяване в окончателния вариант на програмата;
- мерки за изпълнение при прилагане на програмата.

7. Да се предложат конкретни мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при прилагане на програмата, в т.ч. източниците на информация за отчитането и измерването им. Мерките да бъдат предвидени като част от общата система за наблюдение и контрол на програмата.

8. Да се ползват указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на Интернет-страницата на Комисията (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>), вкл. документ „Ръководство за предварителна оценка“ (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/ex_ante_en.pdf), както и на Интернет-страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>).

9. Да се съобразят *Насоките за интегриране на политиката за околна среда при програмирането за периода 2014 – 2020 г., фаза „Програмиране на фондовете към Общата стратегическа рамка“* (одобрени с протоколно решение по т. 7 от протокол №8 от заседанието на Министерския съвет на 1 март 2013 г.).

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 37, ал. 2 от *Наредбата за ОС* се установи, че ОПОС 2014-2020 г. е **допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление,
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от *Закона за биологичното разнообразие*.

На основание чл. 37, ал. 3 от *Наредбата за ОС* е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ОПОС 2014-2020 г. **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата *Натура 2000*, поради следните **мотиви**:

- ОПОС 2014-2020 г. е изготвена на национално ниво в изпълнение на стратегия „Европа 2020“ на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, представляваща документът, въз основа на който страната ни получава финансови средства от Кохезионния фонд и Европейския фонд за регионално развитие за този сектор за периода 2014-2020 г. ОПОС допринася за постигането на целите и приоритетите, посочени в редица европейски и национални стратегически документи, имащи отношение към опазването на околната среда в частност биологичното разнообразие и към политиката по изменение на климата;
- Програмата е стратегически документ, който дава общата рамка и ще се прилага за цялата територия на Република България, като ще финансира мерки в секторите „управление на водите“, „управление на отпадъците“ и „опазване на биологичното разнообразие“, насочени основно към изпълнение на националните ангажменти,

произтичащи от европейското законодателство в тези сектори и с принос към устойчивия растеж, представляващ една от целите на Стратегия „Европа 2020“;

- ОПОС 2014-2020 г. ще допринесе, както за развитие на екологичната инфраструктура, така и за подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда, като фактор за по-добро качество на живот на населението. Реализирането на целите на всеки един от приоритетите („управление на водите“, „управление на отпадъците“ и „опазване на биологичното разнообразие“) ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда в страната;
- Предвиденият в ОПОС 2014-2020 г. инвестиционен приоритет към ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ ще допринесе за намаляване и спиране загубата на биоразнообразие чрез изпълнение на дейности за устойчиво управление, опазване и възстановяване в рамките на НЕМ. Изпълнението на мерките, заложиени в тази ос, ще създадат условия за опазване на защитените видове и хабитати, дивата флора и фауна, състоянието на природния ландшафт и биологичното разнообразие.

МИНИСТЪР

(ИСКРА МИХАЙЛОВА)

Дата: 11.06.2013г.